

УДК 631.1:311.172

Агросфера: тенденції і перспективи розвитку / Пасхавер Б.Й. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 5.

Проаналізовано фактори формування довгострокових тенденцій у забезпеченості сільського господарства України ресурсами живої й уречевленої праці. Наведено докази неминучості скорочення чисельності сільського та аграрного населення в процесі урбанізації при одночасному зростанні продуктивності аграрної праці. Поширення в Україні фермерських господарств сприятиме садибній (несільській) формі сільського розселення. Наведено кількісну оцінку реальних кризових втрат у фондозабезпеченості аграрного виробництва. Одночасно показано масштаби існуючої балансової недооцінки первісної вартості основних засобів агросфери. Можливі темпи зростання аграрного виробництва розглядаються у зв'язку з динамікою купівельної спроможності населення.

У поточній п'ятирічці сільське господарство досягло значних успіхів у нарощуванні обсягів виробництва, значно підвищивши темпи його зростання. У минулому (2014) році сприятливою для галузі була і цінова кон'юнктура: сільськогосподарські підприємства суттєво збільшили рентабельність і прибутковість виробничої діяльності, зменшилася частка збиткових господарств. У поточному (2015) році ціни реалізації в галузі поки що не поступаються за темпами зростання цінам придбання. Таким чином, аграрна галузь зберігає потенціал подальшого розвитку високими темпами. Табл.: 9. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: урбанізація, аграрне населення, щільність розселення, оцінка та індексація основних засобів, темпи зростання агровиробництва, продовольчий попит.

УДК 631.1:311.172

Агросфера: тенденции и перспективы развития / Пасхавер Б.И. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 5.

Проанализированы факторы формирования долгосрочных тенденций в обеспечении сельского хозяйства Украины ресурсами живого и овеществленного труда. Приводятся доказательства неизбежности сокращения численности сельского и аграрного населения в процессе урбанизации при одновременном росте продуктивности аграрного труда. Рост в Украине количества фермерских хозяйств будет способствовать усадебной (несельской) форме расселения. Дана количественная оценка реальных кризисных потерь в фондообеспеченности аграрного производства. Одновременно показаны масштабы балансовой недооценки первоначальной стоимости основных средств агросферы. Возможные темпы роста аграрного производства рассматриваются в связи с динамикой покупательной способности населения.

В текущей пятилетке сельское хозяйство достигло значительных успехов в наращивании объемов производства, значительно повысив темпы его роста. В прошлом (2014) году благоприятной для отрасли была и ценовая конъюнктура: сельскохозяйственные предприятия существенно увеличили рентабельность и прибыльность производственной деятельности, уменьшилась доля убыточных хозяйств. В 2015 году цены реализации в области пока не уступают по темпам роста ценам приобретения. Таким образом, аграрная отрасль сохраняет потенциал дальнейшего развития высокими темпами. Табл.: 9. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: урбанизация, аграрное население, плотность расселения, оценка и индексация основных средств, темпы роста агропроизводства, продовольственный спрос.

The factors of formation of long-term tendencies for supply of agriculture of Ukraine with human labour and embodied labour. the proof of inevitable reduction of rural and agrarian population as a result of urbanisation and simultaneous increase of agrarian labour productivity. Expansion of farms in Ukraine contributes to development and spread of farmstead (not village) forms of settlement. The quantitative evaluation of real crisis losses in funding of agricultural production is done. There is also scale of current underestimation of primary costs of basic resources of agrosphere. Possible pace of increase of agrarian production is considered together with dynamic of buying capacity of population.

In current 5-year period the agriculture achieved great success in increase of production volumes due to great increase of pace of development. In the previous year (2014) the price framework was favourable for the branch: agricultural enterprises have greatly increased their industrial profitability, the number of unprofitable enterprises has greatly reduced. In the current year (2015) the prices of sale still have equal pace of growth as the purchase prices. Hence, the agrarian sphere preserves high potential of rapid growth. Tabl.: 9. Refs.: 18.

Key words: urbanization, agrarian population, density of population, evaluation and indexation of basic resources, pace of growth of agrarian production, food demand.

УДК 65.011.7:338.432

Структурні реформи в аграрному секторі України / Кириленко І.Г., Івченко В.Є., Дем'янчук В.В. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 9. – С. 15.

Досліджено тенденції виробництва аграрної продукції у вітчизняних сільськогосподарських підприємствах та господарствах населення України протягом 1990–2014 років відповідно до заходів, що їх було здійснено в ході реалізації аграрної реформи в Україні. Результати дослідження показують, що продовження реалізації чинної моделі функціонування агропромислового комплексу України призведе до подальшого нарощування дисбалансів, падіння прибутковості, деградації ґрунтів, руйнування сільської поселенської мережі, посилення «тінізації» вітчизняного аграрного виробництва та може поставити галузь на межу системної кризи, що, в свою чергу, створить загрозу продовольчій безпеці держави. За результатами досліджень наведено оцінки сучасного стану аграрної галузі, а також пропозиції щодо її розвитку на довгострокову перспективу. Зокрема, невідкладність розроблення довгострокової стратегії державної політики агропромислового розвитку України, спрямованої на реформування й виведення на інноваційний шлях розвитку двох основних складових галузі – сільгосппідприємств і господарств населення, захист прав інвесторів, розвиток малого й середнього підприємництва в аграрній сфері. Рис.: 16. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: аграрний сектор, структурні реформи, аграрна реформа, виробництво сільськогосподарської продукції, тваринництво, рослинництво, господарства населення, сільськогосподарські підприємства, інноваційний розвиток.

УДК 65.011.7:338.432

Структурные реформы в аграрном секторе Украины / Кириленко И.Г., Ивченко В.Е., Демьянчук В.В. // *Экономика АПК.* – 2015. – № 9. – С. 15.

Исследованы тенденции производства аграрной продукции в отечественных сельскохозяйственных предприятиях и хозяйствах населения Украины в течение 1990-2014 годов в соответствии с мероприятиями, которые были осуществлены в ходе реализации аграрной реформы в Украине. Результаты исследования показывают, что продолжение реализации действующей модели функционирования агропромышленного комплекса Украины приведет к дальнейшему наращиванию дисбалансов, падению доходности, и деградации почв, разрушению сельской поселенческой сети, усилению «тенизации» отечественного аграрного производства и может поставить отрасль на грань системного кризиса, что, в свою очередь, создаст угрозу продовольственной безопасности государства. По ре-

зультатам досліджень приведені оцінки сучасного стану аграрної галузі, а також пропозиції по її розвитку на довгострокову перспективу, в частині необхідності розробки довгострокової стратегії державної політики агропромислового розвитку України, направленої на реформування і виведення на інноваційний шлях розвитку двох основних складових галузей - сільськогосподарських підприємств і господарств населення, захист прав інвесторів, розвиток малого і середнього підприємництва в аграрній сфері. Илл.: 16. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: аграрный сектор, структурные реформы, аграрная реформа, производство сельскохозяйственной продукции, животноводство, растениеводство, хозяйства населения, сельскохозяйственные предприятия, инновационное развитие.

UDS 65.011.7:338.432

The necessity of structural reform in the agricultural sector / Kyrylenko I.H., Ivchenko V.Y., Demianchuk V.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 15.

Tendencies of the development of agricultural production that took place in domestic agricultural enterprises and private households Ukraine within the period of 1990 - 2014 during the implementation of agrarian reform in Ukraine were studied. The results show that the continuation of the current model of agriculture Ukraine lead to further growth of imbalances, falling of profitability, further soil degradation, the destruction of rural settlement network, strengthening the "shadow" of domestic agricultural production and industry and can lead to the systemic crisis, which, in its turn, would threaten the food security of Ukraine. According to the result of the research, the authors provide evaluation of the current state of the agricultural sector and suggest proposals for its long-term development, including the urgency of developing a long-term strategy for the agricultural development of the state policy of Ukraine aimed at reforming and innovative development of the two main components of the industry – agricultural enterprises and private households, protecting investors, development of small and medium entrepreneurship in agriculture. Figs.: 16. Refs.: 9.

Key words: agricultural sector, structural reform, agrarian reform, agricultural production, livestock, crops, private households, agricultural enterprises, innovative development.

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

УДК 332.6:633

Земельна рента і системи вимірювання продуктивності в рослинництві / Вітвіцький В.В., Вакуліна Ю.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 30.

Досліджено теоретичні основи визначення земельної ренти. Розглянуто роль системи вимірювання продуктивності підприємства у створенні передумов для одержання диференційної ренти через використання нормативних величин, що зумовлюють оптимальні затрати живої та уречевленої праці для ефективного використання земельних ресурсів із контрольованим рівнем якості.

Нормативна методологія є важливим засобом управління витратами на виробництво, яка забезпечує розв'язання цілого ряду завдань за умови проведення паспортизації природно-виробничих умов.

Представлено багатофакторну модель формування ренти, розглянуто групи витрат на виробництво продукції рослинництва залежно від повного чи часткового впливу на умови виробництва (земельну ренту).

Проаналізовано рівень витрат діючого підприємства залежно від природно-виробничих умов окремих структурних підрозділів, що належать до різних груп. Табл.: 3. Рис.: 5. Библиогр.: 20.

Ключові слова: рента, вимірювання, модель поля, група поля, норма, продуктивність, виробничі витрати.

УДК 332.6:633

Земельная рента и системы измерения продуктивности в растениеводстве / Витвицкий В.В., Вакулина Ю.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 30.

Исследованы теоретические основы определения ренты земли. Рассмотрена роль системы измерения производительности предприятия в создании предпосылок для получения дифференциальной ренты с использованием нормативных величин, обуславливающих оптимальные затраты живого и овеществленного труда для эффективного использования земельных ресурсов с контролируемым уровнем качества.

Нормативная методология является важным средством управления затратами на производство, которая обеспечивает решение целого ряда задач при условии проведения паспортизации природно-производственных условий.

Представлена многофакторная модель измерения ренты, рассмотрены группы затрат на производство продукции растениеводства в зависимости от полного или частичного влияния на условия производства (земельную ренту).

Проанализирован уровень расходов действующего предприятия в зависимости от природно-производственных условий отдельных структурных подразделений, относящихся к разным группам. Табл.: 3. Илл.: 5. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: рента, измерения, модель поля, группа поля, норма, производительность, производственные расходы.

UDS 332.6:633

Land rent and systems of productivity evaluation in horticulture / Vitvitskyi V.V., Vakulina Y.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 30.

The authors study the theoretical basis of definition “rent of land”. The role of enterprises productivity measurement systems (using standard indicators) in improving differential rent, determining optimal cost of labor and materials for the most efficient use of land resources in various land conditions is considered.

Regulatory method is an important way for controlling production cost, providing a solution to a number of tasks based on environmental and production conditions.

The paper represents multifactor model of measurement of rents. Crop production costs based on either full or partial effect of production conditions (rent of land) were also assessed.

Enterprise expenditures depending on units’ production influenced by environmental conditions were analyzed and compared among various groups. Tabl.: 3. Figs.: 5. Refs.: 20.

Key words: rent, measurement, model field rate, group field rate, norm, productivity, production costs.

УДК 330.131.7:338.432

Управління ризиками агровиробників в умовах трансформаційних процесів / Мірзосєва Т.В., Томашевська О.А. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 39.

Обґрунтовано необхідність приділяти постійну увагу питанню ризиків аграрного виробництва з метою розробки шляхів ефективнішого управління ними, особливо в умовах процесів трансформації, що відбуваються в державі та негативно впливають на діяльність агровиробників. Окреслено сукупність найнебезпечніших видів ризиків, з якими стикаються вітчизняні агровиробники в умовах сьогодення. Зокрема, розглянуто такі ризики, як природно-кліматичні, цінові або ринкові (ризики постачання й ризики збуту), інституціональний, фінансовий ризик і його різновиди – ризик запозиченого капіталу, ризик власного капіталу, ризик структури капіталу, виробничий ризик, екологічний (соціальний). Розглянуто причини виникнення окремих ризиків та наведено практичні приклади їхнього прояву, окреслено заходи щодо управління ризиками, захисту від окремих ризиків як із боку агровиробника, так і держави. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: ризики аграрного виробництва, цінові ризики, фінансові ризики, природно-кліматичні ризики, екологічний ризик, управління ризиками, агрострахування.

УДК 330.131.7:338.432

Управление рисками агропроизводителей в условиях трансформационных процессов / Мирзоева Т.В., Томашевская О.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 39.

Обоснована необходимость уделять постоянное внимание вопросу рисков аграрного производства с целью разработки путей более эффективного управления ими, особенно в условиях процессов трансформации, которые происходят в государстве и негативно влияют на деятельность агропроизводителей. Очерчена совокупность наиболее опасных видов рисков, с которыми сталкиваются ответственные агропроизводители в условиях нынешнего времени. В частности, рассмотрены такие риски, как природно-климатические, ценовые или рыночные (риски снабжения и риски сбыта), институциональный, финансовый риск и его разновидности – риск заимствованного капитала, риск собственного капитала, риск структуры капитала, производственный риск, экологический (социальный). Рассмотрены причины возникновения отдельных рисков и приведены практические примеры их проявления, очерчены мероприятия относительно управления рисками, защиты от отдельных рисков как со стороны агропроизводителя, так и государства. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: риски аграрного производства, ценовые риски, финансовые риски, природно-климатические риски, экологический риск, управление рисками, агрострахование.

UDS 330.131.7:338.432

Risk management for agrarian producers under transformation processes / Mirzoieva T.V., Tomashevskaja O.A. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 39.

The necessity of constant consideration of risks of agrarian production for development of guidelines for efficient risk-management, especially under conditions of transformation processes that take place in the country and negatively impact the activity of agrarian producers. The set of the most dangerous risks confronting the domestic agrarian producers is outlined. Among others there are considered environmental, price or market (supply and sales risks), institutional risks, financial risks and their types – borrowed capital risk, investment risk, capital structure risk, production risk, ecological (social) risk. The causes of certain risks are considered, practical examples of these risks and their causes are provided, risk-management measures and ways to avoid certain risks for agrarian producers and the state are outlined. Refs.: 23.

Key words: risks of agrarian production, price risks, financial risks, natural and climate risks, environmental risks, risk management, agrarian insurance.

ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

FINANCIAL RELATIONS AND ACCOUNTING

УДК 657.471

Теоретико-прикладні аспекти концепції формування продукту бухгалтерського обліку в управлінні аграрним бізнесом / Проданчук М.А. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 45.

Обґрунтовано, що перед бухгалтерським обліком постає наукова проблема оцінки ресурсів, ефективності та інвестиційної привабливості аграрного бізнесу, що потребує теоретико-методологічного обґрунтування й практичного вирішення. Це дало змогу виявити основні наукові проблеми, які обмежують повноцінний прояв вагомості обліку в управлінні. Для розв'язання зазначених проблем запропоновано концепцію формування продукту бухгалтерського обліку в умовах управління аграрним бізнесом, що містить механізм розв'язання проблеми на теоретичному, методологічному та практичному рівнях, що посилить вагомість обліку в менеджменті.

У теоретичному аспекті розроблена концепція ґрунтується на введенні в теорію і практику господарювання поняття "продукт бухгалтерського обліку", розширення його функціональних можливостей, забезпечення якості облікової інформації, інтеграції наукової та практичної складової бухгалтерського обліку.

У методологічному аспекті концепції запропоновано шляхи удосконалення методології обліку в сільськогосподарських підприємствах у напрямі його наближення до інформаційних потреб стратегіч-

ного управління. Вони включають регуляторні підходи до побудови звітності, доповнення положень облікової політики, поліпшення якості й змістовності показників фінансової звітності.

Практичний аспект концепції посилює вагомість обліку в управлінні та полягає в розроблених механізмах реалізації у практиці бухгалтерського обліку прогресивних методів і методик стратегічного менеджменту для формування затребуваної обліково-інформаційної бази, поєднання в обліку та звітності фінансових і нефінансових показників. Табл.: 1. Рис.: 5. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: бухгалтерський облік, підприємство, аграрний бізнес, продукт бухгалтерського обліку, прийняття рішень, інтегрована звітність.

УДК 657.471

Теоретико-прикладные аспекты концепции формирования продукта бухгалтерского учета в управлении аграрным бизнесом / Проданчук М.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 45.

Обосновано, что перед бухгалтерским учетом возникает научная проблема оценки ресурсов, эффективности и инвестиционной привлекательности аграрного бизнеса, что требует теоретико-методологического обоснования и практического решения. Это дало возможность выявить основные научные проблемы, ограничивающие полноценное проявление значимости учета в управлении. Для решения указанных проблем предложено концепцию формирования продукта бухгалтерского учета в условиях управления аграрным бизнесом, которая содержит механизм решения проблемы на теоретическом, методологическом и практическом уровнях, что усилит значимость учета в менеджменте.

В теоретическом аспекте разработанная концепция базируется на введении в теорию и практику хозяйствования понятия "продукт бухгалтерского учета", расширение его функциональных возможностей, обеспечение качества учетной информации, интеграции научной и практической составляющей бухгалтерского учета.

В методологическом аспекте концепции предложены пути совершенствования методологии учета в сельскохозяйственных предприятиях в направлении его приближения к информационным потребностям стратегического управления. Они включают регуляторные подходы к построению отчетности, дополнению положений учетной политики, улучшению качества и содержательности показателей финансовой отчетности.

Практический аспект концепции усиливает значимость учета в управлении и заключается в разработанных механизмах реализации в практике бухгалтерского учета прогрессивных методов и методик стратегического менеджмента для формирования востребованной учетно-информационной базы, сочетания в учете и отчетности финансовых и нефинансовых показателей. Табл.: 1. Илл.: 5. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, предприятие, аграрный бизнес, продукт бухгалтерского учета, принятие решений, интегрированная отчетность.

UDS 657.471

The concept of forming the product of accounting in terms of agricultural business management / Prodanchuk M.A. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 45.

The article substantiates that before accounting problem arises scientific resource assessment, efficiency and investment attractiveness of the agricultural business that requires theoretical and practical bases and practical solutions. This made it possible to identify the key scientific problems that limit the full manifestation of the importance of accounting in management. To solve these problems in the article the concept of forming the product of accounting in terms of managing agricultural business, which contains a definite problem to solve theoretical, methodological and practical levels that will strengthen the importance of accounting in management.

In theoretical aspect developed concept is based on the introduction to the theory and practice of management concept of "product accounting", expanding its functionality, quality of accounting information, integration of scientific and practical component accounting.

In terms of methodology, the Concept proposed ways of improving accounting methods in agricultural enterprises in the direction of its approach to strategic management information needs. These include

regulatory approaches to building accountability, supplement the provisions of accounting policy, improve the quality and consistency of financial reporting.

The practical aspect of Concept reinforces importance of accounting in the management and is the mechanism of implementation in practice of accounting methods and advanced techniques for forming strategic management requested accounting and information base, the combination of accounting and reporting of financial and non-financial indicators. Tabl.: 1. Figs.: 5. Refs.: 12.

Key words: accounting, business, agricultural business, product accounting, decision making, integrated reporting.

UDS [631.16:658.14]:504.53.06

Potential sources of measures financing for reproduction of soil fertility / Kucher A.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 55.

The article substantiated and quantitatively evaluated the potential sources of soil protective measures funding by various variants: channeling of funds (30 % of the single tax replaces FAT; entry fee at protecting soil in the amount of 0.5 % of the normative monetary assessment of agricultural lands; channeling of funds (30 % of the land tax, provided the increase of its stake to 1 % of normative monetary assessment of arable land; the simultaneous use of several ones of these options. Depending on variant of the budget funding of measures on reproduction of soil fertility in agriculture will be selected, it will be formed appropriate relationship between different sources of funding priorities soil protective measures. Together with this proposed options allow to generate sufficient annual amount of funds for the implementation of priority measures on the reproduction of soil fertility. Tabl.: 1. Refs.: 11.

Key words: funding sources, soil fertility, reproduction, normative monetary assessment, penalties, soil protection.

УДК [631.16:658.14]:504.53.06

Потенційні джерела фінансування заходів щодо відтворення родючості ґрунтів / Кучер А.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 55.

Обґрунтовано й кількісно оцінено потенційні джерела фінансування ґрунтоохоронних заходів за різними варіантами: спрямування частини коштів (30 %) від єдиного податку, запровадженого замість ФСП; введення збору на охорону ґрунтів у розмірі 0,5 % від нормативної грошової оцінки сільгоспугідь; спрямування частини коштів (30 %) від земельного податку за умови збільшення його ставки до 1 % від нормативної грошової оцінки ріллі; одночасне застосування кількох із цих варіантів. Залежно від того, який варіант бюджетного фінансування заходів щодо відтворення родючості ґрунтів у сільському господарстві буде обрано, сформується відповідне співвідношення між різними джерелами фінансування пріоритетних ґрунтоохоронних заходів. Запропоновані варіанти дають змогу сформувати достатню щорічну суму коштів на реалізацію першочергових заходів щодо відтворення родючості ґрунтів. Табл.: 1. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: джерела фінансування, родючість ґрунтів, відтворення, нормативна грошова оцінка, штрафи, охорона ґрунтів.

УДК [631.16:658.14]:504.53.06

Потенциальные источники финансирования мероприятий по воспроизводству плодородия почв / Кучер А.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 55.

Обоснованы и количественно оценены потенциальные источники финансирования почвоохранных мероприятий по различным вариантам: направление части средств (30 %) от единого налога, введенного вместо ФСН; введение сбора на охрану почв в размере 0,5 % от нормативной денежной оценки сельхозугодий; направление части средств (30 %) от земельного налога при условии увеличения его ставки до 1 % от нормативной денежной оценки пашни; одновременное применение нескольких из этих вариантов. В зависимости от того, какой вариант бюджетного финансирования мероприятий по

воспроизводству плодородия почв в сельском хозяйстве будет избран, сформируется соответствующее соотношение между различными источниками финансирования приоритетных почвоохранных мероприятий. Предложенные варианты дают возможность сформировать достаточную ежегодную сумму средств на реализацию первоочередных мероприятий по воспроизводству плодородия почв. Табл.: 1. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: источники финансирования, плодородие почв, воспроизводство, нормативная денежная оценка, штрафы, охрана почв.

УДК 330.837:657.1

Вплив соціально-економічних інститутів на розвиток обліку та внутрішнього аудиту інноваційної діяльності / Столярчук Н.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 60.

Встановлено важливу роль інноваційної діяльності в інформаційному середовищі. Визначено чинники, що впливають на реформування неформального інституту, узагальнено твердження науковців щодо становлення інституту інноваційної діяльності. Проаналізовано нормативно-правове поле та визначено місце й роль інновацій в Україні. Наведено перелік основних інститутів, що взаємодіють з інститутом інноваційної діяльності та які зазнали змін під її впливом. Це інститути: професійної освіти; власності; оцінки; ринку; права (транзакції); бухгалтерського обліку; внутрішнього аудиту. Визначено, які інститути потребують інституціональної корекції під впливом інноваційної діяльності: інститут оцінки; бухгалтерського обліку; внутрішнього аудиту. На основі проведених досліджень розроблено модель впливу інноваційної діяльності на розвиток соціально-економічних інститутів України. Рис.: 1. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інститути, неоінституціоналізм, інституціональна теорія, корекція, оцінка, бухгалтерський облік, внутрішній аудит.

УДК 330.837:657.1

Влияние социально-экономических институтов на развитие учета и внутреннего аудита инновационной деятельности / Столярчук Н.М. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 60.

Установлена важная роль инновационной деятельности в информационной среде. Определены факторы, влияющие на реформирование неформального института, проведен обзор утверждений ученых о становлении института инновационной деятельности. Проанализировано нормативно-правовое поле и определено место и роль инноваций в Украине. Приведен список основных институтов, взаимодействующих с институтом инновационной деятельности, которые изменились под ее влиянием. Это институты: профессионального образования; собственности; оценки; рынка; права (сделки); бухгалтерского учета; внутреннего аудита. Определено, какие институты нуждаются в институциональной коррекции под влиянием инновационной деятельности: институт оценки; бухгалтерского учета; внутреннего аудита. На основе проведенных исследований разработана модель влияния инновационной деятельности на развитие социально-экономических институтов Украины. Рис.: 1. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: инновационная деятельность, институты, неоинституционализм, институциональная теория, коррекция, оценка, бухгалтерский учет, внутренний аудит.

UDS 330.837:657.1

Influence of social and economic institutes on the development of auditing and internal audit of innovative activity / Stoliarchuk N.M. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 60.

The essential role of innovations for the information environment is established. The factors that influence reformation of the informal institute are defined, various scientific approaches towards the institute of innovative activity are summarised. Legal norms and regulations for the innovations in Ukraine are considered; the role of innovations is defined. The list of institutes interrelated with and influenced by the institute of innovations is provided. These institutes are the following: professional education, property,

evaluation, market, law (transactions), accounting, and internal audit. The institutes of evaluation, audit and internal audit require institutional correction under the influence of institutional activity. The model of influence of innovative activity on development of social and economic institutes of Ukraine is worked out as a result of the research done. Figs.: 1. Refs.: 23.

Key words: innovative activity, institutes, neoconstitutionalism, institutional theory, correction, evaluation, accounting, inside audit.

УДК 330.111.66:631.1.017.3

Проблеми формування соціально-економічних умов розвитку українського села / Рябоконт В.П. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 68.

Проаналізовано стан соціально-економічного розвитку сільської поселенської мережі на сучасному етапі. Доведено, що протягом тривалого періоду держава не приділяла належної уваги сільським територіям, унаслідок чого відбувається деградація українського села, поглиблюється демографічна ситуація, села занепадають і в кінцевому рахунку зникають з карти України.

Охарактеризовано діяльність об'єктів соціальної інфраструктури на селі, виявлено причини доведення їх до критичної фази. Підкреслюється, що фактично зруйновано організаційний механізм державного інвестування соціальної інфраструктури, бюджетні асигнування значно скоротилися і не забезпечують їх нормального функціонування.

Запропоновано конкретні шляхи формування соціально-економічних умов розвитку українського села, реалізація яких визначає, передусім, спрямування вектора державної аграрної політики на здійснення невідкладних заходів щодо докорінних змін у діяльності сільської поселенської мережі. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: соціально-економічний розвиток, українське село, аграрна політика, соціальна інфраструктура, сільська поселенська мережа.

УДК 330.111.66:631.1.017.3

Проблемы формирования социально-экономических условий развития украинского села / Рябоконт В.П. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 68.

Проанализировано состояние социально-экономического развития сельской поселенческой сети на современном этапе. Доказано, что в течение длительного периода государство не уделяло должного внимания сельским территориям, в результате чего происходит деградация украинского села, углубляется демографическая ситуация, села приходят в упадок и в конечном счете исчезают с карты Украины.

Охарактеризована деятельность объектов социальной инфраструктуры на селе, выявлены причины доведения их до критической фазы. Подчеркивается, что фактически разрушен организационный механизм государственного инвестирования социальной инфраструктуры, бюджетные ассигнования значительно сократились и не обеспечивают их нормального функционирования.

Предложены конкретные пути формирования социально-экономических условий развития украинского села, реализация которых определяет, прежде всего, направление вектора государственной аграрной политики на осуществление неотложных мер относительно коренных изменений в деятельности сельской поселенческой сети. Библиогр. : 16.

Ключевые слова: социально-экономическое развитие, украинское село, аграрная политика, социальная инфраструктура, сельская поселенческая сеть.

UDS 330.111.66:631.1.017.3

Problems of formation of social and economic environment for the Ukrainian village development / Riabokon V.P. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 9. – P. 68.

The current state of social and economic development of rural settlement network is studied. It is substantiated that long period of lack of governmental support for rural territories results in degradation of Ukrainian village, demographic crisis, decline and event total extinguishing of some villiages from the map of Ukraine.

The activity of subjects of rural social infrastructure is characterised, the causes of their crisis position are defined. It is underlined that the administrative mechanism of state funding of social infrastructure is practically destroyed, budget allocations are considerably shortened and do not secure its proper functioning.

The practical guidelines on formation of social and economic environment for the Ukrainian village development are suggested. Implementation of these guidelines primarily requires turn of governmental agrarian policy towards urgent measures for profound changes in activity of rural settlement networks. Refs.: 16.

Key words: social and economic development, Ukrainian village, agrarian policy/ social infrastructure, rural settlement network.

УДК 364.22:316.343.37

Шляхи підвищення життєвого рівня сільського населення / Булавка О.Г., Капінус М.Р. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 9. – С. 75.

Проведено аналіз сучасного стану економічної активності та зайнятості сільських жителів, структури сукупних та грошових доходів, частки оплати праці в структурі грошових доходів. Здійснено співставлення грошових доходів сільських домогосподарств із сукупними витратами та прожитковим мінімумом. В результаті виявлено, що зайнятість найманих працівників у галузі продовжує скорочуватись, життєвий рівень селян залишається критичним. Незважаючи на певне збільшення сукупних і грошових доходів бідність селян за відносним національним критерієм не зменшується, а зростає. Витрати на продовольчі товари та харчування перевищували сукупні ресурси майже на 50 %.

Проведено прогностичні розрахунки, які дають підставу стверджувати, що на оглядову перспективу (2015–2016 рр.) очікувати відсутніх змін як із зайнятістю, так і оплатою праці та доходами не має підстав.

Стратегічне спрямування подолання бідності має базуватися, насамперед, на модернізації сільськогосподарського виробництва шляхом якнайшвидшого вирішення проблем зайнятості на селі. Забезпечення роботою сільських сімей має бути спрямоване на об'єднання зусиль усіх виробників сільськогосподарської продукції з місцевою владою та самоврядуванням на певній території. Тобто розвиток сільськогосподарського виробництва, сільської поселенської мережі, сільських територій та подолання бідності на селі – це взаємопов'язаний і взаємозалежний процес держави, місцевої влади та самоврядування. Табл.: 1. Рис.: 8. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: зайнятість сільських жителів, життєвий рівень селян, подолання бідності селян, оплата праці, доходи сільських домогосподарств.

УДК 364.22:316.343.37

Пути повышения жизненного уровня сельского населения / Булавка А.Г., Капінус М.Р. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 9. – С. 75.

Проведен анализ современного состояния экономической активности и занятости сельских жителей, структуры совокупных и денежных доходов, доли оплаты труда в структуре денежных доходов. Осуществлено сопоставление денежных доходов сельских домохозяйств с совокупными затратами и прожиточным минимумом. У результате выявлено, что занятость наемных работников в отрасли продолжает сокращаться, жизненный уровень крестьян остается критическим. Несмотря на некоторое увеличение совокупных и денежных доходов бедность крестьян по относительно националь-

ному критерию не уменьшается, а растет. Расходы на продовольственные товары и питание превышают совокупные ресурсы почти на 50%.

Проведено прогнозные расчеты, которые дают основание утверждать, что на перспективу (2015-2016 гг.) ожидать ощутимых изменений как с занятостью, так и оплатой труда и доходами нет оснований.

Стратегическое направление преодоления бедности должна базироваться, прежде всего, на модернизации сельскохозяйственного производства путем скорейшего решения проблем занятости на селе. Обеспечение работой сельских семей должно быть направлено на объединение усилий всех производителей сельскохозяйственной продукции с местной властью и самоуправлением на определенной территории. То есть развитие сельскохозяйственного производства, сельской поселенческой сети, сельских территорий и преодоления бедности на селе – это взаимосвязанный и взаимозависимый процесс государства, местной власти и самоуправления. Табл.: 1. Илл.: 8. Библиогр. 17.

Ключевые слова: занятость сельских жителей, жизненный уровень крестьян, преодоление бедности крестьян, оплата труда, доходы сельских домохозяйств.

UDS 364.22:316.343.3

Ways of enhancement of standard of life of rural population / Bulavka O.H., Kapinus M.R. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 75.

The paper is focused on the analysis of current state of economic activity and employment of rural population, structure of total and monetary income, share of payment in structure of monetary income. The correlation of monetary income of rural farms and total expenditure and cost of living is studied. As a result, it is defined that employment of hired hands in the brunch is shortening; the standard of life of peasants remains low. Despite of certain increase of total and cash revenues the poverty of peasants is continually growing due to the average national criterion. Food expenses have exceeded total resources by almost 50%.

The forensic calculations show that for the foreseeable future (2015-2016) there are no reasons for essential changes in wages or incomes.

Strategic measures for reduction of poverty should be primarily based on modernization of agricultural production through as rapid as possible solving of rural employment problem. The process of employment of rural families should be aimed at unification of efforts of all agricultural producers, local governmental and administrative bodies of certain area. So, development of agricultural production, rural settlement network, rural territories and reduction of poverty are the constituents of interrelated and interdependent process between the state, local authorities and self-government. Табл.: 1. Figs.: 8. Refs.: 17.

Key words: employment of peasants, rural standard of life, reduction of poverty of rural residents, wages, income of rural households (farms).

УДК 331.5(1-22)

Організаційно-економічні засади ефективної зайнятості сільського населення / Ткачук В.А. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 82.

Запропоновано механізм регулювання зайнятості, що дає змогу управляти процесами на ринку праці з метою забезпечення ефективної зайнятості та спрямований на поєднання сукупності правових норм, методів, важелів, інститутів державного, приватного і громадського впливу на трудовий потенціал села, розширення (доповнення) загальнодержавних цільових соціальних програм збереження й розвитку трудового потенціалу села, що уможливить запустити вказаний механізм і досягти основних цілей, що стоять перед суспільством та державою в аграрному секторі в нарощуванні обсягів виробництва й забезпеченні його конкурентоспроможності як на внутрішніх, так і зовнішніх ринках. Основні напрями регіональних програм розвитку повинні передбачати розв'язання економічних та соціальних проблем сільського населення, сприяння його активній участі в аграрному виробництві, розвитку несільськогосподарських видів діяльності, підтримку розвитку малого й середнього бізнесу на селі тощо. Рис.: 1. Бібліогр.: 30.

Ключові слова: зайнятість, ефективна зайнятість, ринок праці, зайнятість в аграрному секторі, трудовий потенціал.

УДК 331.5(1-22)

Организационно-экономические основы обеспечения эффективной занятости сельского населения / Ткачук В.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 82.

Предложен механизм регулирования занятости, который дает возможность управлять процессами на рынке труда с целью обеспечения эффективной занятости и направлен на сочетание совокупности правовых норм, методов, механизмов, институтов государственного, частного и общественного воздействия на трудовой потенциал села, расширение (дополнение) общегосударственных целевых социальных программ сохранения и развития трудового потенциала села, и который дает возможность запустить указанный механизм и достичь основных целей, стоящих перед обществом и государством в аграрном секторе в наращивании объемов производства и обеспечении его конкурентоспособности как на внутренних, так и внешних рынках. Основные направления региональных программ развития должны предусматривать решение экономических и социальных проблем сельского населения, содействие его активному участию в аграрном производстве, развитие несельскохозяйственных видов деятельности, поддержку развития малого и среднего бизнеса на селе. Илл.: 1. Библиогр.: 30.

Ключевые слова: занятость, эффективная занятость, рынок труда, занятость в аграрном секторе, трудовой потенциал.

UDS 331.5(1-22)

Organizational and economic basis of effective employment of rural population / Tkachuk V.A. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 82.

The author suggests the mechanism for regulation of employment, which allows to manage processes in the labour market in order to ensure effective employment and that is aimed at combining the set of legal norms, methods, instruments, institutions, public, private and social impact on rural employment potential, expansion of national target social programmes for the preservation and development of the employment potential of the rural territories, which will run the specified mechanism and achieve the main goals of the society and the state in the agricultural sector to increase production and ensure its competitiveness both on domestic and foreign markets. The main areas of regional development programs should provide the solution for economic and social problems of the rural population, promoting its active participation in agricultural production, development of non-agricultural activities, support for small and medium businesses in the countryside and so on. Figs.: 1. Refs.: 30.

Key words: employment, efficient employment, labour market, employment in the agricultural sector, labour potential.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND INTELLECTUAL CAPITAL

УДК 636:658.589:338.439

Інноваційно-технологічний розвиток тваринництва як умова продовольчої безпеки / Мазуренко О.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 89.

Відображено роль тваринництва в забезпеченні продовольчої безпеки країни, задоволенні споживчого попиту населення на продукцію галузі. Аргументується необхідність переходу тваринництва на інноваційний шлях розвитку, комплексного використання всіх факторів інтенсифікації. Наголошується, що збільшення обсягів імпорту продовольства створює загрозу продовольчій безпеці країни. У зв'язку з цим реалізація політики імпортозаміщення є найважливішим чинником відновлення продовольчої незалежності України. Підкреслено, що імпортозаміщення частини продовольства на вітчизняному ринку потребує часу і вкладень із боку держави. Вирішення питання імпортозаміщення можливо при підвищенні конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції на основі застосування інновацій та впровадження ресурсозберігаючих технологій. Зроблено висновок про необхідність формування комплексного підходу до реалізації скоординованих програмних заходів з інноваційного розвитку тваринництва в нових економічних умовах, що уможливить забезпечити імпор-

тозаміщення, підвищити конкурентоспроможність України на світовому аграрному ринку. Рис.: 1. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: тваринництво, інновації, технологічний розвиток, імпортозаміщення, продовольча безпека, державне регулювання.

УДК 636:658.589:338.439

Иновационно-технологическое развитие животноводства как условие продовольственной безопасности / Мазуренко Е.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 89.

Отражена роль животноводства в обеспечении продовольственной безопасности страны, удовлетворении потребительского спроса населения на продукцию отрасли. Аргументируется необходимость перехода животноводства на инновационный путь развития, комплексного использования всех факторов интенсификации. Отмечается, что увеличение объемов импорта продовольствия создает угрозу продовольственной безопасности страны. В связи с этим реализация политики импортозамещения является важнейшим фактором восстановления продовольственной независимости Украины. Подчеркнуто, что импортозамещение части продовольствия на отечественном рынке требует времени и вложений со стороны государства. Решение вопроса импортозамещения возможно при повышении конкурентоспособности отечественной сельскохозяйственной продукции на основе применения инноваций и внедрения ресурсосберегающих технологий. Сделан вывод о необходимости формирования комплексного подхода к реализации скоординированных программных мероприятий по инновационному развитию животноводства в новых экономических условиях, дающих возможность обеспечить импортозамещение, повысить конкурентоспособность Украины на мировом аграрном рынке. Илл.: 1. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: животноводство, инновации, технологическое развитие, импортозамещения, продовольственная безопасность, государственное регулирование.

UDS 636:658.589:338.439

Innovative and technological progress of animal husbandry as a foundation for food security / Mazurenko O.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 89.

The role of animal husbandry for food security of the country and supply for the consumers` demand of population on the products of the branch are outlined. The necessity of transfer to the innovative development and complex use of all factors of intensification is substantiated. It is stressed that the increase of food import is a threat for the food security of the country. Therefore, food import substitution is the key element for renewal of the national food independence of Ukraine. It is emphasized that import substitution of part of food products on the domestic market requires time and state funding. The problem of import substitution can be solved in case of increase of competitiveness of domestic agricultural products and application of innovative and resource-saving technologies. The author came to the conclusion that it is necessary to form a complex approach towards implementation of well-organized programmed measures for the innovative development of animal husbandry in new economic conditions that would ensure import substitution, increase competitiveness of Ukraine on the world agrarian market. Figs.: 1. Refs.: 18.

Key words: animal husbandry, innovations, technological development, import substitution, food security, state regulation.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

УДК 339.94:631.145 (477+510)

Україна-Китай: спільні економічні інтереси в розвитку АПК / Стукач Т.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 95.

Проаналізована ефективність зовнішньої торгівлі України продукцією агропромислового комплексу з Китайською Народною Республікою, яка для України має стратегічне значення, швидко розвивається, стає центром глобального економічного розвитку. Розглянуто можливість збільшення обсягів

експорту продовольства та сільськогосподарської сировини в двосторонньому співробітництві за рахунок розширення кількості спільних підприємств на території України по виробництву, переробці й реалізації аграрної продукції. Приділено увагу розширенню наукового співробітництва, надано пропозиції щодо можливої диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків та активізації інвестиційного співробітництва в аграрній сфері за рахунок участі у спільних проектах на території третіх країн. Розглянуто необхідність розробки економічної стратегії розвитку співробітництва з африканськими державами в сфері продовольства, відхід від політики самостійної роботи українських аграрних підприємств на африканському ринку. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: міжнародні економічні відносини, аграрний сектор, ринок продовольства, міжнародний маркетинг, Китай, інвестиції, зовнішня торгівля.

УДК 339.94:631.145 (477+510)

Украина-Китай: общие экономические интересы в развитии АПК / Стукач Т.Н. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 95.

Проанализирована эффективность внешней торговли Украины продукцией агропромышленного комплекса с Китайской Народной Республикой, имеющей для Украины стратегическое значение, которая быстро развивается, становится центром глобального экономического развития. Рассмотрена возможность увеличения объемов экспорта продовольствия и сельскохозяйственного сырья в долгосрочной перспективе за счет увеличения количества совместных предприятий на территории Украины по производству, переработке и реализации аграрной продукции. Уделено внимание расширению научного сотрудничества, даны предложения по возможной диверсификации внешнеэкономических связей и активизации инвестиционного сотрудничества в аграрной сфере за счет участия в совместных предприятиях на территории третьих стран. Рассмотрена необходимость разработки экономической стратегии развития сотрудничества с африканскими странами в сфере продовольствия, отход от политики самостоятельной работы украинских аграрных предприятий на африканском рынке. Библіогр.: 11.

Ключевые слова: международные экономические отношения, аграрный сектор, рынок продовольствия, международный маркетинг, Китай, инвестиции, внешняя торговля.

UDS 339.94:631.145 (477+510)

Ukraine-China: the economic interests in the development of agriculture / Stukach T.M. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 95.

The efficiency of rapidly developing foreign trade of agricultural products between Ukraine and China, is studied; this line of trade is strategic for Ukraine and becomes center of its global economic development.

The possibility of an increase in exports of food and agricultural products in bilateral cooperation by expanding the number of joint ventures for the production, processing and sale of agricultural products in Ukraine. Attention is paid to the expansion of scientific cooperation. The proposals on the possible diversification of foreign economic relations and investment cooperation enhance in agriculture through participation in joint projects in third countries. Therefore, the need to develop economic development strategy of cooperation with African countries in the field of food, a departure from the policy of independent Ukrainian agricultural enterprises on the African market. Refs.:11.

Key words: international economic relations, agriculture, food market, international marketing, China, investment, foreign trade.

УДК:339.564:339.562.63(477.83)

Експортно-імпортна діяльність підприємств Львівщини / Янишин Я.С., Булик О.Б., Кашуба Ю.П. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 99.

Розглянуто теоретичні засади здійснення експортно-імпортної діяльності, доведено, що для сучасного етапу розвитку великого виробництва з величезною концентрацією і централізацією капіталу характерним є розширення прямого експорту й імпорту.

Проведено дослідження особливостей здійснення експортно-імпортних операцій ТзОВ «Агро Фрутіка Бишків». Здійснено аналіз стану та виявлено експортні можливості досліджуваного підприємства. Визначено, що партнерами ТзОВ "Агро Фрутіка Бишків" за кордоном є: "Adolf DarboAG", "Beerenfrost Kuhlhaus GmbH", "Vulcolor Naturfarben GmbH (Австрія), "Paradiesfrucht GmbH", "Wolfgang Gchillinger Beregnungsanlegen GmbH (Німеччина), "PROPLANT KFT Hungary (Угорщина). ТзОВ „Галфрост” займається переробкою і заморозкою ягідної продукції, споживачами якої є харчові підприємства Європи та світу, що доводить про високу якість продукції.

Окреслено перспективи співпраці досліджуваного об'єкта з іноземними підприємствами в умовах посиленої конкурентної боротьби. У перспективі запропоновано підприємству зайнятись вирощуванням таких рослин, як обліпиха й аронія. Табл.: 1. Рис.: 2. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: експорт, імпорт, зовнішньоекономічна діяльність, сільськогосподарська продукція, плоди, ягоди, переробка.

УДК 339.564:339.562.63(477.83)

Експортно-импортная деятельность предприятий Львовщины / Янишин Я.С., Булык О.Б., Кашуба Ю.Ф. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 99.

Рассмотрены теоретические основы осуществления экспортно-импортной деятельности, доказано, что для современного этапа развития крупного производства с огромной концентрацией и централизацией капитала характерно расширение прямого экспорта и импорта.

Проведено исследование особенностей осуществления экспортно-импортных операций ООО «Агро Фрутіка Бишків». Осуществлен анализ и выявлены экспортные возможности исследуемого предприятия. Определено, что партнерами ООО "Агро Фрутіка Бишків" за рубежом являются: "Adolf DarboAG", "Beerenfrost Kuhlhaus GmbH", "Vulcolor Naturfarben GmbH (Австрія)," Paradiesfrucht GmbH ", " Wolfgang Gchillinger Beregnungsanlegen GmbH (Германия), "PROPLANT KFT Hungary (Венгрия). ООО "Галфрост" занимается переработкой и заморозкой ягодной продукции, потребителями которой являются пищевые предприятия Европы и мира, что свидетельствует о высоком качестве продукции.

Определены перспективы сотрудничества исследуемого объекта с иностранными предприятиями в условиях усиливающейся конкурентной борьбы. В перспективе предложено предприятию заняться выращиванием таких растений, как облепиха и арония. Табл.: 1. Илл.: 2. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: экспорт, импорт, внешнеэкономическая деятельность, сельскохозяйственная продукция, плоды, ягоды, переработка.

UDS 339.564:339.562.63(477.83)

Export and import activity rates in companies of Lviv region / Yanyshyn Y.S., Bulyk O.B., Kashuba Y.P. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – С. 99.

This article reviews the theoretical principles of export-import activities. The direct expansion of exports and imports are typical for the current stage of development of large-scale production with great concentration and centralization of capital.

The export-import special features of Ltd. "Agro Frutika Byshkiv" are analysed. The analysis of the status and export opportunities of the enterprise is done. It is revealed that "Adolf DarboAG", "Beerenfrost Kuhlhaus GmbH", "Vulcolor Naturfarben GmbH (Austria)," Paradiesfrucht GmbH", "Wolfgang Gchillinger Beregnungsanlegen GmbH (Germany), "PROPLANT KFT Hungary (Hungary) are the partners of Ltd. "Agro Frutika Byshkiv" abroad. Ltd. "Halfrost" is engaged in processing and freezing berries. European enterprises are consumers of Ltd. "Halfrost" what speaks of high quality of their production.

Prospects of cooperation between the research object and foreign enterprises in terms of enhanced competition are justified. It is offered to cultivate such plants as aronia and buckthorn. Tabl.: 1. Figs.: 2. Refs.: 10.

Key words: export, import, foreign trade, agricultural products, fruits, berries, processing.

УДК 332.72(477)

Сутність ринку земель сільськогосподарського призначення / Ступень Р.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 106.

Досліджено сутність поняття «ринок земель сільськогосподарського призначення» на основі його формулювань із правового, економічного й соціального поглядів, що відображає головні умови повноцінного функціонування такого ринку в аграрному секторі. Виділено класифікаційні ознаки земельного ринку групуванням його видів за певними групами. На основі аналізу концептуальної сутності ринку в поглядах різних економічних течій з'ясовано, що його головною складовою має бути безпосередньо ринковий механізм, який являє собою спосіб взаємодії продавця і покупця, заснований на попиті, пропозиції та ціні. Обґрунтовано необхідність жорсткої регламентації державою земельного ринку в структурі аграрного господарства. Визначено доцільність здійснення дослідження ринку земель сільськогосподарського призначення, ґрунтуючись на методології інституціональної економіки й нової економічної соціології. Табл.: 1. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: земля, ринок земель, землі сільськогосподарського призначення, обіг земель, інфраструктура, мораторій.

УДК 332.72(477)

Сущность рынка земель сельскохозяйственного назначения / Ступень Р.М. // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 106.

Исследована сущность понятия «рынок земель сельскохозяйственного назначения» на основе его формулировок с правовой, экономической и социальной точек зрения, отражающая главные условия полноценного функционирования такого рынка в аграрном секторе. Выделены классификационные признаки земельного рынка группировкой его видов по определенным группам. На основе анализа концептуальной сущности рынка во взглядах различных экономических течений выяснено, что его главной составляющей должен быть непосредственно рыночный механизм, который представляет собой способ взаимодействия продавца и покупателя, основанный на спросе, предложении и цене. Обоснована необходимость жесткой регламентации государством земельного рынка в структуре аграрного хозяйства. Определена целесообразность проведения исследования рынка земель сельскохозяйственного назначения на основе методологии институциональной экономики и новой экономической социологии. Табл. 1: Библиогр.: 27.

Ключевые слова: земля, рынок земель, земли сельскохозяйственного назначения, оборот земель, инфраструктура, мораторий.

UDS 332.72(477)

The essence of the agricultural land market: theoretical aspects / Stupen R.M. // Ekonomika APK. – 2015. – № 9. – P. 106.

This paper deals with the essence of the concept of "agricultural land market" on the basis of its wording on legal, economic and social point of view, reflecting the main terms of the full functioning of such market in the agricultural sector. The author highlights classification features of the land market by grouping its types according to certain groups. On the basis of the conceptual nature of the market, in the views of various economic trends it was found that its main component should serve directly as a market mechanism, which is a way of interaction between seller and buyer based on the demand, supply and price. The need for strict regulation of state land market in the structure of the agricultural sector was substantiated. Feasibility of the agricultural land market study implementation has been identified based on the methodology of the institutional economics and new economic sociology. Tabl.: 1. Refs.: 27.

Key words: land, land market, agricultural lands, circulation of land, infrastructure, moratorium.

УДК 332.021.8

Розвиток земельних відносин у сільськогосподарських підприємствах Чернігівщини / Давиденко В.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 111.

Висвітлено результати земельної реформи на прикладі Чернігівської області. Встановлено, що відповідно до чинного законодавства власники земельних паїв і земельних ділянок можуть надавати їх в оренду, приєднувати до особистих господарств, передавати у спадщину або дарувати без зміни цільового призначення. Громадяни Чернігівської області в основному реалізували своє право власності на земельні паї, посвідчені сертифікатом, передавши їх в оренду. Досліджено сучасний стан земельних відносин у реформованих підприємствах Чернігівської області. Окреслено роль нормативної грошової оцінки у їх регулюванні. Розкрито проблеми орендних земельних відносин, які стосуються структури укладення договорів оренди земельних паїв та їх строків, форм виплати орендної плати та її розмірів. Визначено частку орендної плати за земельні паї в структурі витрат на виробництво продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах. Проаналізовано зміни у структурі земельного фонду області та трансформацію форм власності на землю за період з 1990 по 2014 рік. Висвітлено тенденції щодо реалізації права власності на земельні паї. Окреслено коло проблемних питань, на вирішення яких мають спрямовуватися подальші наукові дослідження, а саме: законодавче урегулювання рентних відносин, за яких значна частка створеної у сільському господарстві земельної ренти має повертатися виробникам на розширене відтворення галузі, розроблення регуляторних інструментів ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення, забезпечення екологізації сільськогосподарського землекористування. Табл.: 3. Рис.: 7. Бібліогр. 18.

Ключові слова: земельна реформа, земельний фонд, структура сільськогосподарських угідь, земельні відносини, агроформування, право власності, земельна частка (пай), нормативна грошова оцінка.

УДК 332.021.8

Развитие земельных отношений в сельскохозяйственных предприятиях Черниговщины / В.М. Давиденко // Экономика АПК. – 2015. – № 9. – С. 111.

Представлены результаты земельной реформы на примере Черниговской области. Установлено, что в соответствии с действующим законодательством собственники земельных паев и земельных участков могут предоставлять их в аренду, присоединять к личным хозяйствам, передавать по наследству или дарить без изменения целевого назначения. Граждане Черниговской области в основном реализовали свое право собственности на земельные паи, удостоверенные сертификатом, передав их в аренду. Исследовано современное состояние земельных отношений в реформированных предприятиях Черниговской области. Определена роль нормативной денежной оценки в их регулировании. Раскрыты проблемы арендных земельных отношений, касающиеся структуры подписанных договоров аренды земельных паев и их сроков, форм выплаты арендной платы и ее размеров. Определена доля арендной платы за земельные паи в структуре затрат на производство продукции растениеводства в сельскохозяйственных предприятиях. Проанализированы изменения в структуре земельного фонда области и трансформация форм собственности на землю за период с 1990 по 2014 год. Освещены тенденции реализации права собственности на земельные паи. Очерчен круг проблемных вопросов, на решение которых должны направляться дальнейшие научные исследования, а именно: законодательное урегулирование рентных отношений, при которых значительная часть создаваемой в сельском хозяйстве земельной ренты должна возвращаться производителям на расширенное воспроизводство отрасли, разработка регуляторных инструментов рыночного оборота земель сельскохозяйственного назначения, обеспечение экологизации сельскохозяйственного землепользования. Табл.: 3. Илл.: 7. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: земельная реформа, земельный фонд, структура сельскохозяйственных угодий, земельные отношения, агроформирования, право собственности, земельный пай, нормативная денежная оценка.

UDS 332.021.8

Development of land relations in the agricultural enterprises of Chernihiv region / Davydenko V.M.

// *Ekonomika APK.* – 2015. – № 9 – P. 111.

The results of land reform on the example of Chernihiv region are outlined. It is established that under current legislation lands and land shares owners can rent and lease them, attach to individual farms, devolve as inheritance, donate or grand without changing the designation. Citizens of Chernihiv region mainly exercised their right to rent and lease land shares, attested by a certificate. The modern state and development of land relations in the reformed collective farms of Chernihiv region are studied. The set of normative monetary evaluation of regulation is considered. The problems of land lease relations concerning the structure of contracts of lease land parcels and their timing, form of payment of rent and its size are defined. The share of rent for land shares in the cost structure in crop production in agricultural enterprises is determined. The structure of land fund of the region and its changes since 1990 to 2014 are analysed. The tendencies of realization of ownership to land plot (share) of the peasants of Chernihiv region are followed. The paper addresses a wide range of issues to be considered for further research, namely the legislative regulation of rent relations under which a significant proportion of agricultural land rent should return to producers for the expanded reproduction of the field, development of regulatory instruments of market circulation of agricultural land, and eco-development of agricultural land use. Tabl.: 3. Figs.: 7. Refs.: 18.

Key words: land reform, land fund, structure of agricultural lands, land relations, agricultural enterprises, ownership, land share, normative monetary evaluation.

УДК 331.101

Кадрове забезпечення закладів культури сільської місцевості Сумщини / Лелюк Ю.В.

// *Економіка АПК.* – 2015. – № 9. – С. 118.

Здійснено аналіз кадрового забезпечення закладів культури у сільській місцевості Сумської області. Використовуючи статистичні дані, досліджено динаміку чисельності працівників закладів клубного типу і бібліотек. Проаналізовано співвідношення клубних закладів та бібліотек із кількістю фактичних та основних працівників із 2005 по 2013 рік. Показано співвідношення забезпечення спеціалістами закладів культури сільської місцевості за рівнем освіти: з базовою неповною, з вищою освітою. Розглянуто показник забезпечення спеціалістами закладів культури у містах Сумської області за рівнем освіти у 2013 році. Визначено причини впливу високо кваліфікаційних кадрів культури з сільської місцевості. Досліджено динаміку плинності кадрів основних професій працівників закладів культури Сумської області у 2005–2013 роках. Запропоновано шляхи розв'язання проблеми кадрового забезпечення закладів культури у сільській місцевості. Табл.: 4. Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: кадрове забезпечення; заклади культури; сільська місцевість; клубний заклад; бібліотечний заклад; рівень освіти; плинність кадрів.

УДК 331.101

Кадровое обеспечение учреждений культуры сельской местности Сумщины / Лелюк Ю.В.

// *Экономика АПК.* – 2015. – № 9. – С. 118.

Осуществлен анализ кадрового обеспечения учреждений культуры в сельской местности Сумской области. Используя статистические данные, исследована динамика численности работников учреждений клубного типа и библиотек. Проанализировано соотношение клубных учреждений и библиотек с количеством фактических и основных рабочих с 2005 по 2013 г. Показано соотношение обеспечения специалистами учреждений культуры сельской местности по уровню образования: с базовой неполной, с высшим образованием. Рассмотрено показатель обеспечения специалистами учреждений культуры в городах Сумской области по уровню образования в 2013 году. Определены причины оттока высококвалифицированных кадров культуры из сельской местности. Исследована динамика текучести кадров основных профессий работников учреждений культуры Сумской области в 2005-2013 годах. Предложены пути решения проблемы кадрового обеспечения учреждений культуры в сельской местности. Табл.: 4. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: кадровое обеспечение; учреждения культуры; сельская местность; клубное заведение; библиотечное заведение; уровень образования; текучесть кадров.

UDS 331.101

Staffing of cultural institutions of rural territories in Sumy region / Leliuk Y.V. // *Ekonomika APK.* – 2015. – 2015. – № 9. – P. 118.

The paper analyses the staffing of cultural institutions in rural areas of Sumy region. The statistics data showing the dynamics of actual employees of clubs and libraries were studied. The correlation between clubs and libraries and the number of actual employees and employees that are members of the staff within years 2005-2013 was studied. The data of educational levels of employees (incomplete secondary education, higher education) in the cultural institutions of rural areas is provided. The educational staffing index for cultural institutions of towns of Sumy region in 2013 is considered.

The causes of reduction of professional personnel in cultural institutions of rural areas are defined. The dynamics of personnel defections of the basic professions in cultural institutions of Sumy region in the years 2005-2013 is studied. The ways of solving the problem of staffing of cultural institutions in rural areas are suggested. Tabl.: 4. Figs.: 1. Refs.: 13.

Key words: staffing; cultural institutions; countryside; clubs; libraries; level of education; staff turnover.

* * *